

Силабус навчальної дисципліни «ІЛЮСТРУВАННЯ»

Спеціальність	186 "Видавництво та поліграфія"
Освітня програма	Технології електронних мультимедійних видань
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Базова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	1 курс, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год. Лабораторні – 32 год. Самостійна робота – 72 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Кафедра	комп'ютерних систем і технологій, ауд. 401, телефон 702-06-74, http://www.ksit.hneu.edu.ua/
Викладач (-і)	Андріюценко Тетяна Юріївна, старший викладач
Контактна інформація викладача (-ів)	tetiana.andriushchenko@hneu.net
Дні занять	П'ятниця 5 пара лекція, 6 пара лабораторні заняття
Консультації	П'ятниця 19.10; очні відповідно до графіку; дистанційні за домовленістю з ініціативи здобувача

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань і навичок стосовно обґрунтування вибору технік створення ілюстрацій; надання студентам необхідного уявлення щодо методик створення ілюстрацій; уявлення щодо стилів створення ілюстрацій; викладення студентам знань про властивості матеріалів та інструментів створення ілюстративного матеріалу; формування у студентів комплексу знань та вмінь, які допоможуть їм у майбутньому самостійно створювати високоякісні ілюстрації; вивчення можливостей і одержання практичних навичок у використанні комп'ютерної техніки для створення скетчів; вивчення можливостей і одержання практичних навичок у використанні комп'ютерної техніки для створення колажів; вивчення можливостей і одержання практичних навичок у використанні комп'ютерної техніки для створення цифрових ілюстрацій.

Передумови для навчання

Перелік попередньо прослуханих дисциплін: Типографіка та Основи композиції та дизайну. Знання, вміння, навички, якими повинен володіти здобувач, щоб приступити до вивчення дисципліни: знання щодо правил композиції; знання щодо правил дизайну та правил розміщення об'єктів на ілюстрації; правил композиції шрифтів та кольорів в ілюстрації.

Змістовий модуль 1 Класичне ілюстрування

Тема 1. Вступ до ілюстрування. Робоче місце ілюстратора. Елементи друкованого видання, що потребують ілюстрацій

- 1.1. Визначення поняття «ілюстрування».
- 1.2. Призначення ілюстрацій.
- 1.3. Види ілюстрацій.
- 1.4. Робоче місце ілюстратора.

Тема 2. Інструменти та матеріали для створення ілюстрацій. Техніки створення ілюстрацій за допомогою інструментів та матеріалів

- 2.1. Олівці (графітний та кольорові). Властивості інструментів та техніка малювання.
- 2.2. Акварель та акварельні олівці. Властивості фарб, інструментів, паперу для акварелі, техніка малювання. Допоміжні добавки для покращення властивостей фарби.
- 2.3. Пастель. Властивості фарб, папір для пастелі, техніка малювання. Способи закріплення малюнку на поверхні.
- 2.4. Акрил. Властивості фарб, папір для акрилу, техніка малювання.
- 2.5. Гуаш. Властивості фарби, техніка малювання.
- 2.6. Масло. Властивості фарби, підготовка поверхні для малювання.
- 2.7. Пластилін. Властивості матеріалу, техніки створення ілюстрацій.
- 2.8. Ілюстрації з паперу. Огляд технік.
- 2.9. Пензлі для малювання, їх види та властивості.
- 2.10. Гумки для стирання, їх види та властивості.

Змістовий модуль 2 Ілюстрування із використанням програмного забезпечення

Тема 3. Аналіз стилів відомих ілюстраторів. Основи малювання (пропорції, світло, тінь). Основи скетчингу. Колір в ілюстрації (робота з колірним кругом, колір світла і тіні)

- 3.1. Поняття стилю ілюстрування.
- 3.2. Аналіз стилів відомих ілюстраторів.
- 3.3. Скетч та способи його створення.
- 3.4. Колір в ілюстрації. Основні аспекти створення колірної гами для ілюстрації. Кольори світла та тіні.

Тема 4. Техніки перетворення намальованих та пластилінових ілюстрацій до цифрової форми. Ілюстрації як метафори у інтерфейсі користувача (піктограми, елементи навігації)

- 4.1. Апаратні засоби для відцифрування ілюстрацій, їх параметри.
- 4.2. Правила встановлення освітлення для фотографування глянцевого та матового поверхонь.
- 4.3. Особливості ретушування відцифрованих ілюстрацій.
- 4.4. Інструменти та фільтри для оброблення цифрових ілюстрацій.

Тема 5. Комікс. Створення персонажів для друкованих та електронних видань (статичних та анімованих). Огляд програмних засобів та технічних інструментів для створення ілюстрацій

- 5.1. Поняття коміксу та історія його виникнення.
- 5.2. Види коміксів та стильові вимоги до його створення.
- 5.3. Техніки створення коміксу.

Тема 6. Техніки малювання у растрових та векторних редакторах. Використання фільтрів та плагінів для створення візуальних ефектів

- 6.1. Техніки створення ілюстрацій у растрових редакторах.
- 6.2. Техніки створення ілюстрацій у векторних редакторах.
- 6.3. Використання фільтрів та плагінів для створення візуальних ефектів.

Тема 7. Огляд програмних засобів та технічних інструментів для створення ілюстрацій

- 7.1. Програмні засоби для створення растрових ілюстрацій.
- 7.2. Програмні засоби для створення векторних ілюстрацій.
- 7.3. Апаратні засоби для створення та оброблення ілюстрації (огляд графічних планшетів та моніторів).

Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

Система електронного забезпечення навчання – Moodle, в якій розміщуються допоміжні матеріали до теоретичного курсу дисципліни, методичне забезпечення до лабораторних занять, ілюстративний графічний матеріал, тестові завдання для самоперевірки
Програмне забезпечення: Microsoft World; PowerPoint; Adobe PhotoShop

Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система)

Розміщено навчально-методичне забезпечення (робоча програма навчальної дисципліни, технологічна карта дисципліни, методичні рекомендації до виконання лабораторних та самостійних робіт з дисципліни). Також курс містить лекції та лабораторні роботи за темами. Додаткові ресурси до навчальної дисципліни.
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2311>

Рекомендовані джерела

Основна

1. Пушкар О. І. Ілюстрування : навчальний посібник / О. І. Пушкар, Т. Ю. Андрю-щенко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 128 с. (Укр. мов.)
2. Калле П. Карандаш. Искусство владения техникой / П. Калле. – Москва : Попурри, 2003. – 160 с.
3. Ли Н. Рисунок. Основы учебного академического рисунка / Н. Ли. – Москва : Эксмо, 2006. – 480 с.
4. Одноралов Н. В. Материалы в изобразительном искусстве. / Н. В. Одноралов. – Москва : Просвещение, 1983. – 144 с.
5. Станьер П. Практический курс рисования / П. Станьер, Т. Розенберг. – Москва : Попурри, 2005. – 432 с.
6. Харт К. Анатомия для художника. Совсем просто / К. Харт. – Москва : Попурри, 2008. – 144 с.
7. Харт К. Как нарисовать персонажей комиксов / К. Харт. – Москва : Попурри, 2001. – 144 с.

Додаткова

8. Адамов Е. Б. Иллюстрирование художественной литературы / Е. Б. Адамов. – Москва : АСТ, 2009. – 291 с.
9. Вибер Ж. Живопись и ее средства / Ж. Вибер. – Москва : Сварог и К°, 2000. – 232 с.
10. Виннер А. В. Масляная живопись и ее материалы / А.В. Виннер ; под ред. М. С. Сарьяна. – 2-е изд., доп. – Москва : Профиздат, 1960. – 96 с. : ил.
11. Волков Н. Н. Композиция в живописи / Н. Н. Волков. – Москва : Искусство, 1978. – 263 с.
12. Герчук Ю. Я. История графики и искусства книги : учеб. пособ. для студентов вузов / Ю. Я. Герчук. – Москва : Аспект Пресс, 2000. – 317 с.
13. Дегтярев А. Р. Изобразительные средства рекламы: слово, композиция, стиль, цвет / А. Р. Дегтярев. – Москва : Фаир-Пресс, 2006. – 256 с.
14. Епифанов Г. Д. Методика иллюстрирования классических произведений : конспект лекций / Г.Д. Епифанов. – Ленинград : Моск. полигр. ин-т, 1961. – 22 с.
15. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись : учебн. пособ. / Ю. М. Кирцер. – 4-е изд., стер. – Москва : Высша школа, 2001. – 272 с. : ил.
16. Ляхов В.Н. Очерки теории искусства книги / Владимир Ляхов. – СПб : Радуга, 2006. – 256 с.
17. Назайкин А. Н. Иллюстрирование рекламы / А. Н. Назайкин. – Москва : Эксмо, 2004. – 480 с.
18. Никитина Т.Ю. Особенности иллюстрирования различных типов изданий / Тетяна Никитина. – СПб: Азбука, 2007. – 210 с.
19. Подобедова О. И. О природе книжной иллюстрации / О. И. Подобедова. – Москва :

Советский художник, 1973. – 336 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

20. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С.Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=2311>

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

захист лабораторних робіт;

перевірка есе за заданою тематикою.

Модульний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться у формі тестування. Тести включають запитання одиничного і множинного вибору щодо перевірки знань основних категорій навчальної дисципліни.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену. Семестровий екзамен – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час лабораторних занять проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою у процесі розгляду виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків під час виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. У ході оцінювання лабораторних робіт увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою

системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в технологічній карті дисципліни.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (приклад)

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	8
Лабораторні роботи	66
Письмова контрольна робота	12
Есе	5
ІНДЗ	9
Максимальна кількість балів	100

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання та ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (іспиту), диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики, тренінгу	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Політики навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна потребує: підготовки до лабораторних робіт; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. Підготовка та участь до лабораторних робіт передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання. Звіт з лабораторних робіт здобувача повинен демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату. Робота в якій будуть виявлені ознаки повторюваності або плагіату не буде зарахована, оцінка за таку роботу виставлятися не буде. Присутність здобувачів вищої освіти на лабораторних роботах є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути зваженим, уважним. Оцінка за завдання, що виконано та здано пізніше встановленого терміну, знижується.

Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни (посилання).